

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism, lagen om centralen för utredning av penningtvätt och 6 § i lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism, lagen om centralen för utredning av penningtvätt och 6 § i lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton (RP 261/2020 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Förvaltningsutskottet (FvUB 3/2021 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017) 1 kap. 2 § 1 mom. 4 punkten, 4 § 1 mom. 9 punkten, 13 punkten underpunkt a och b och 18 punkten underpunkt b samt 6 §, 3 kap. 1 § 2 och 3 mom., det inledande stycket i 2 § 1 mom. och 2 § 1 mom. 1 punkten, 3 § 2 mom. 3 punkten, 5 § 2 mom., 7 § 2 mom., 8 § 1 mom., det inledande stycket i 12 § 5 mom. och 12 § 5 mom. 1 punkten, 4 kap. 4 § 2 mom. och 9 kap. 2 §,

av dem 1 kap. 6 §, 3 kap. 1 § 2 mom. och det inledande stycket i 12 § 5 mom. och 12 § 5 mom. 1 punkten sådana de lyder i lag 406/2018 samt 3 kap. 1 § 3 mom. och 3 § 2 mom. 3 punkten sådana de lyder i lag 573/2019, samt

fogas till 1 kap. 4 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 1089/2017, 573/2019 och 284/2021, en ny 19 punkt och till 3 kap. 6 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2—5 mom. blir 3—6 mom., som följer:

Riksdagens svar RSV 30/2021 rd

1 kap.

Allmänna bestämmelser

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på

4) fysiska och juridiska personer enligt 7, 7 a och 7 b § i lagen om betalningsinstitut (297/2010) och registreringskyldiga förvaltare av alternativa investeringsfonder enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (162/2014),

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

9) *utländsk trust* en trust eller liknande juridisk konstruktion enligt artikel 3.7 i penningtvättsdirektivet, dock inte i den punkten avsedda tillhandahållare av företagstjänster,

13) *medarbetare till en person i politiskt utsatt ställning*

a) varje fysisk person om vilken det är känt att han eller hon är verklig samägare eller förmånstagare i en sammanslutning, näringsidkare eller annan juridisk konstruktion eller har andra nära affärsförbindelser med en person i politiskt utsatt ställning, och

b) varje fysisk person som är verklig ensamägare till eller förmånstagare i en sammanslutning, näringsidkare eller annan juridisk konstruktion om vilken det är känt att den de facto har upprättats till förmån för en person i politiskt utsatt ställning,

18) *korrespondentförbindelse*

b) förbindelser mellan kreditinstitut och finansiella institut där liknande tjänster tillhandahålls av ett korrespondentinstitut eller motpartsinstitut, och inbegripet förbindelse som etablerats för värdepapperstransaktioner eller överföring av medel,

19) *brevlådebank* ett kreditinstitut eller finansiellt institut eller ett institut som bedriver motsvarande verksamhet som ett kreditinstitut eller ett finansiellt institut och som är registrerat i en jurisdiktion där det saknar ett fysiskt verksamhetsställe och en faktisk ledning, och som inte hör till en kredit- eller finanskoncern eller motsvarande annan ekonomisk sammanslutning som är föremål för offentlig tillsyn.

Riksdagens svar RSv 30/2021 rd

6 §

Verkliga förmånstagare i utländska trustar

Med en utländsk trusts verkliga förmånstagare avses en fysisk person som är trustens eller en liknande juridisk konstruktions

- 1) instiftare eller en av denne eventuellt tillsatt beskyddare,
- 2) förvaltare,
- 3) förmånstagare, eller
- 4) någon annan person som har en motsvarande eller en likvärdig ställning som en person som avses i 1—3 punkten.

Om en i 1 mom. avsedd förmånstagare ännu inte har fastställts avses med verklig förmånstagare, i stället för förmånstagaren, de persongrupper för vilka den juridiska konstruktionen eller den juridiska personen främst har inrättats eller verkar.

Utöver vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. betraktas som en verklig förmånstagare också en annan fysisk person som ytterst utövar bestämmande inflytande i en utländsk trust eller liknande juridisk konstruktion genom direkt eller indirekt ägande eller genom andra medel.

3 kap.

Kundkontroll

1 §

Kundkontroll och riskbaserad bedömning

Den rapporteringsskyldiga ska vid bedömningen av riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism i anknytning till kundförhållandet beakta de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som är förenade med nya och befintliga kunder, länder och geografiska områden samt med nya, under utveckling varande och redan befintliga produkter, tjänster och transaktioner samt distributionskanaler och tekniker (*riskbaserad bedömning*).

De åtgärder för kundkontroll som anges i detta kapitel ska utifrån den riskbaserade bedömningen iakttas så länge kundförhållandet består. Vidare ska den rapporteringsskyldiga iaktta bestämmelserna om kundkontroll, om den rapporteringsskyldiga med stöd av lagen om det nationella genomförandet av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i rådets direktiv om administrativt samarbete i fråga om beskattning och om upphävande av direktiv 77/799/EEG samt om tillämpning av direktivet (185/2013) eller med stöd av annan lagstiftning som gäller motsvarande skyldighet har eller har haft en lagstadgad skyldighet att under kalenderåret kontakta en kund för att kontrollera relevanta uppgifter om den verkliga förmånstagaren.

Riksdagens svar RSV 30/2021 rd

2 §

Kundidentifiering och kontroll av kundens identitet

De rapporteringsskyldiga får inte ha anonyma konton eller anonyma kundförhållanden eller konton eller kundförhållanden under fingerade namn, med de undantag som föreskrivs i denna paragraf. De rapporteringsskyldiga ska identifiera sina kunder och kontrollera deras identitet vid etablering av ett fast kundförhållande. Dessutom ska den rapporteringsskyldiga identifiera sina kunder och kontrollera identiteten, om

1) kundförhållandet är tillfälligt och

a) en enskild transaktion eller flera sammanhängande transaktioner sammanlagt uppgår till minst 10 000 euro,

b) det är fråga om en sådan överföring av medel enligt artikel 3.9 i förordningen om information om betalaren som överstiger 1 000 euro, eller

c) det är fråga om en sådan transaktion som utförs inom en i lagen om tillhandahållare av virtuella valutor avsedd tjänst i anslutning till virtuella valutor och som överstiger 1 000 euro,

---

3 §

Uppgifter om kundkontroll och bevarande av uppgifterna

Av kundkontrolluppgifterna ska följande bevaras:

---

3) juridiska personers fullständiga namn, registernummer, registreringsdag, registermyndighet, adress på hemorten och det huvudsakliga affärsställets adress, om den avviker från adressen på hemorten, samt vid behov bolagsordning eller organisationsregler,

---

5 §

Särskild identifieringsskyldighet i anslutning till försäkringsprodukter

---

Kontrollen av identiteten på i 1 mom. avsedda förmånstagare ska ske vid utbetalningen.

---

6 §

Identifiering av verkliga förmånstagare

De rapporteringsskyldiga ska dokumentera de åtgärder som vidtagits för att identifiera verkliga förmånstagare.

Riksdagens svar RSV 30/2021 rd

7 §

Fullgörande av skyldigheter i fråga om kundkontroll för den rapporteringsskyldigas räkning

-----

Skyldigheterna i fråga om kundkontroll kan fullgöras också av en sådan aktör som motsvarar en rapporteringsskyldig som har beviljats koncession eller registrerats i någon annan än en EES-stat, om aktören omfattas av sådana skyldigheter i fråga om kundkontroll och bevarande av uppgifter som motsvarar skyldigheterna enligt denna lag och fullgörandet av skyldigheterna övervakas. Dessutom förutsätts det att den aktör som motsvarar en rapporteringsskyldig är grundad i en stat vars system för förhindrande och utredning av penningtvätt och finansiering av terrorism enligt kommissionens bedömning inte innebär någon avsevärd risk för EU:s inre marknad.

-----

8 §

Förenklade åtgärder för kundkontroll

De rapporteringsskyldiga får vid tillämpningen av 2—4 och 6 § tillämpa förenklade åtgärder för kundkontroll, om de utifrån den 2 kap. 3 § avsedda riskbedömningen bedömer att ett kundförhållande är förenat eller en enskild transaktion är förenad med låg risk för penningtvätt och finansiering av terrorism. De rapporteringsskyldiga ska dock följa kundförhållanden på det sätt som anges i 4 § 2 mom. för att upptäcka exceptionella eller ovanliga transaktioner. De rapporteringsskyldiga får inte tillämpa förenklade åtgärder för kundkontroll om de upptäcker exceptionella eller ovanliga transaktioner.

-----

12 §

Skärpta åtgärder för kundkontroll vid korrespondentförbindelser

-----

Om ett kreditinstitut eller finansiellt institut tillhandahåller payable-through-konton till andra kreditinstitut och finansiella institut ska det säkerställa att det kreditinstitut eller finansiella institut som är motpart

1) har identifierat de kunder som har direkt tillgång till kreditinstitutets eller det finansiella institutets konto och i fråga om dessa kunder fortlöpande vidtagit åtgärder för kundkontroll, samt

-----

Riksdagens svar RSv 30/2021 rd

4 kap.

Rapporteringskyldighet, tystnadsplikt och avbrytande av transaktioner

4 §

Tystnadsplikt och undantag från tystnadsplikten i fråga om tvivelaktiga transaktioner

---

En rapporteringsskyldig får trots tystnadsplikten enligt 1 mom. lämna ut information om att en rapport enligt 1 § har gjorts och information om rapportens innehåll till ett annat företag eller samfund som hör till samma koncern eller ekonomiska sammanslutning av annat slag som har fått koncession i Finland eller i någon annan EES-stat, om utlämnandet av informationen är nödvändigt för bedömning av en ovanlig transaktion och centralen för utredning av penningtvätt inte har begärt att utlämnandet av information begränsas. Information kan under samma förutsättningar också lämnas ut till ett företag eller samfund som hör till samma koncern eller ekonomiska sammanslutning av annat slag som har fått koncession i någon annan stat än en EES-stat, om företaget eller samfundet omfattas av skyldigheter som motsvarar skyldigheterna enligt denna lag och iakttagandet av dessa skyldigheter övervakas.

---

9 kap.

Särskilda bestämmelser

2 §

Rapporteringskyldigas filialer och andra bolag

De rapporteringsskyldiga ska i sina filialer både i EES-stater och i andra än EES-stater fullgöra sina i denna lag föreskrivna skyldigheter i fråga om kundkontroll.

De rapporteringsskyldiga ska se till att skyldigheterna enligt denna lag fullgörs i sådana dotterföretag i både EES-stater och i andra än EES-stater där den rapporteringsskyldiga innehar mer än 50 procent av det röstetal som aktierna eller andelarna i bolaget medför.

Rapporteringskyldiga som har driftställen i andra medlemsstater ska säkerställa att driftställen iakttar de nationella bestämmelser som i medlemsstaterna i fråga utfärdats för att införliva penningtvättsdirektivet.

Om lagstiftningen i en stat inte tillåter att de förfaranden för kundkontroll som anges i denna lag iakttas, ska den rapporteringsskyldiga anmäla detta till tillsynsmyndigheten och advokatföreningen. Den rapporteringsskyldiga ska dessutom säkerställa att dess filialer och majoritetsägda dotterbolag i staten i fråga för att minska och effektivt hantera riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism vidtar sådana minimiåtgärder och ytterligare åtgärder som avses i kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/758 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 med avseende på tekniska tillsynsstandarder som fastställer mini-

Riksdagens svar RSv 30/2021 rd

miåtgärder och ytterligare åtgärder som kreditinstitut och finansiella institut ska vidta för att minska risken för penningtvätt och finansiering av terrorism i vissa tredjeländer.

Denna lag träder i kraft den _____ 20 ____ . Bestämmelserna i 3 kap. 3 § 2 mom. 3 punkten, 5 § 2 mom. och 6 § 2 mom. träder dock i kraft först den 1 januari 2022.

Lag

om ändring av lagen om centralen för utredning av penningtvätt

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om centralen för utredning av penningtvätt (445/2017) 2 § 1 mom. 7 punkten, 4 § 1 mom. samt 5 § 3 och 4 mom.,
av dem 4 § 1 mom. sådant det lyder i lag 652/2018 och 5 § 3 mom. sådant det lyder i lag 576/2019, samt
fogas till 2 § 1 mom. en ny 8 punkt som följer:

2 §

Centralen för utredning av penningtvätt och dess uppgifter

Centralen för utredning av penningtvätt finns vid centralkriminalpolisen och den har till uppgift att

7) ta emot och behandla anmälningar enligt 3 § 2 mom. i lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism (325/2013), utreda grunderna för frysningsbeslut som avses i 4 § i den lagen och göra framställningar om frysningsbeslut,

8) göra operativa och strategiska analyser av gärningssätt, fenomen, trender och metoder rörande penningtvätt samt finansiering av terrorism och det brott genom vilket den egendom eller den vinning har fått eller kan fås som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

4 §

Centralens rätt att få, använda och lämna ut uppgifter

Trots bestämmelserna om hemlighållande av uppgifter om företagshemligheter eller uppgifter om en enskild persons, sammanslutnings eller stiftelses ekonomiska förhållanden, ekonomiska ställning eller beskattningsuppgifter har centralen för utredning av penningtvätt rätt att av myndigheter, av sammanslutningar som har ålagts en offentlig uppgift och av rapporteringsskyldiga, inbegripet vid behov deras chefer och anställda, avgiftsfritt få uppgifter och handlingar som är

Riksdagens svar RSv 30/2021 rd

nödvändiga för förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism. Beslut om inhämtande av sekretessbelagda uppgifter fattas av en polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt. Bestämmelserna i någon annan lag om tystnadsplikt och förbud att vittna för advokater och rättegångsbiträden med tillstånd begränsar dock rätten för centralen för utredning av penningtvätt att få uppgifter.

---

5 §

Utbyte av information

Centralen för utredning av penningtvätt kan efter en motiverad begäran lämna ut uppgifter som avses i 3 § 2 och 3 mom. till en central för utredning av penningtvätt eller en annan behörig myndighet i en främmande stat för att förhindra, avslöja och utreda penningtvätt, finansiering av terrorism och det brott genom vilket den egendom eller den vinning har fåtts eller kan fås som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism samt för att föra ärendet till undersökning. En begäran om utlämnande av uppgifter ska besvaras utan ogrundat dröjsmål. Centralen för utredning av penningtvätt kan sätta begränsningar och ställa villkor för användningen av de uppgifter som lämnas ut. Centralen kan vägra att lämna ut uppgifter om det kan vara till skada för arbetet med att förhindra, avslöja och utreda penningtvätt, finansiering av terrorism eller det brott genom vilket egendom eller vinning har fåtts av penningtvätt eller av finansiering av terrorism, eller om det kan utgöra hinder för att ärendet förs till undersökning, eller om utbyte av information skulle strida mot principerna för de mänskliga rättigheterna eller de grundläggande friheterna eller på något annat sätt strida mot de grundläggande principerna i Finlands rättsordning. Centralen för utredning av penningtvätt kan lämna ut uppgifter till en central för utredning av penningtvätt eller en annan behörig myndighet i en främmande stat också utan begäran, om det behövs för ett ändamål som anges i detta moment. När centralen för utredning av penningtvätt fått en sådan i 4 kap. 1 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism avsedd rapport som berör en annan medlemsstat i Europeiska unionen, ska den utan dröjsmål förmedla rapporten till centralen för utredning av penningtvätt i den berörda medlemsstaten. Centralen för utredning av penningtvätt ska ge en myndighet i ett annat land respons på effekterna av och kvaliteten på det informationsutbyte som skett med stöd av denna lag.

Uppgifter som avses i denna paragraf får med användning av den senaste teknik som finns tillgänglig tas emot och lämnas ut som en datamängd eller i elektronisk form i ett gemensamt överenskommet förfarande. Centralen för utredning av penningtvätt får söka träffar i ett register som förvaltas av finansunderrättelseenheten i någon av Europeiska unionens medlemsstater, om den behöriga myndigheten i den medlemsstaten har gett sitt samtycke. Finansunderrättelseenheten i någon av Europeiska unionens medlemsstater kan ges rätt att söka träffar i det register som avses i 3 § för att utreda om registret innehåller uppgifter om ett föremål för den statens sökningar. Beslut om utlämnande av uppgifter som avses i denna paragraf och av uppgifter om sökträffar fattas av en polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Riksdagens svar RSv 30/2021 rd

Lag

om ändring av 6 § i lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton (571/2019) 6 § 2 mom. 1 punkten, sådan den lyder i lag 730/2020, som följer:

6 §

Uppgifter som ska föras in i registret över bank- och betalkonton

---

I registret över bank- och betalkonton ska införas följande uppgifter om sådana kunder i betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar och tillhandahållare av virtuella valutor som enligt 3 kap. 2 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism ska identifieras:

1) fullständigt namn, födelsetid och finsk personbeteckning eller, om sådan saknas, medborgarskap för kontoinnehavaren och den som har rätt att använda kontot samt kunderna hos en tillhandahållare av virtuella valutor eller, om kontoinnehavaren eller en kund hos en tillhandahållare av virtuella valutor är en juridisk person, dess fullständiga namn, registernummer, registreringsdag och registermyndighet samt alla hos den juridiska personen som har rätt att använda kontot och sådana uppgifter om dem som ovan nämns för fysiska personer,

---

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors 26.3.2021

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare